



## LETENYEI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

8868 Letenye, Kossuth L. u. 10. Pf. 60. T/F.: 93/544-981

19. napirendi pont

### ELŐTERJESZTÉS

*Letenye Város Önkormányzata Képviselő-testületének  
2023. november 16.-i ülésére*

<b><u>Tárgy:</u></b>	<b>Letenye Város Önkormányzata Közművelődési Konceptiója (2024-2026)</b>
<b><u>Előterjesztő:</u></b>	Biró László HÜB elnök
<b><u>Készítő:</u></b>	Dömők József FMHK igazgató Molnárné Pfeiffer Edit FMHK igazgató-helyettes Gál Zsuzsanna önkormányzati és hatósági osztályvezető <i>gál</i> Humán és Ügyrendi Bizottság
<b><u>Tárgyalja:</u></b>	
<b><u>Egyeztetve:</u></b>	-
<b><u>Költségvetési szempontból ellenőrizte:</u></b>	Turul Nikoletta pénzügyi osztályvezető <i>W</i>
<b><u>Tartalmi, formai szempontból ellenőrizte:</u></b>	Kanizsai Mónika aljegyző <i>cl</i>
<b><u>Törvényességi szempontból ellenőrizte:</u></b>	Dr. Hámori Nóra jegyző
<b><u>Minősített többségű szavazást igényel:</u></b>	nem

**Melléklet:**  
*Közművelési koncepció tervezete*

## Tisztelt Képviselő-testület!

Letenye Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 83/A. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján alkotta meg **a helyi közművelődésről szóló 22/2017. (XII. 4.) önkormányzati rendeletet** (a továbbiakban: Ör.). A hivatkozott jogszabályhely szerint a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján – a Közművelődési Kerekasztallal és a települési nemzeti önkormányzattal való egyeztetést követően – rendeletben határozza meg az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét.

Az Ör. 7. §-a rendelkezik a **közművelődési koncepció** elfogadásáról. A rendeleti szabályozás értelmében az önkormányzat a közművelődési célok és feladatok hatékonyabb ellátása érdekében legalább 3 évre szóló közművelődési koncepciót fogad el, amelyben a település közművelődési helyzetének felmérése alapján rövid-, közép- és hosszútávú fejlesztési irányokat határoz meg.

A 2020-ban elfogadott közművelődési koncepció hatálya 2023. december 31. napjával lejár, ezért ezen dokumentum helyett szükséges egy új, 2024-2026 évekre vonatkozó koncepció elfogadása. Az előterjesztéshez csatolt új közművelődési koncepció tervezete komplex módon fogalmazza meg Letenye kulturális, közművelődési életének legfontosabb fejlesztési irányait, a fejlődést biztosító feladatokat, tevékenységeket.

Kérem a Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a következő határozati javaslat elfogadására:

### **Határozati javaslat**

Letenye Város Önkormányzata Képviselő-testülete Letenye Város Önkormányzata 2024-2026-as időszakra vonatkozó közművelődési koncepcióját az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: folyamatos a koncepció időtartama alatt

Felelős: Farkas Szilárd polgármester

Dömök József Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója

Letenye, 2023. november 2.



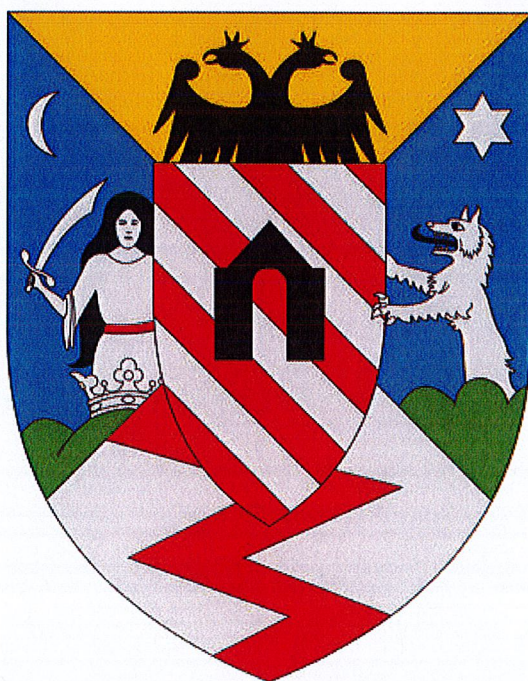
**Biró László**  
**HÜB elnök**



# Letenye Város Önkormányzata közművelődési koncepciója

2024 - 2026

TERVEZET



## Tartalomjegyzék

I. Bevezetés.....	2
II. A koncepció célja, alapelvei .....	3
III. A közművelődés jogszabályi háttere .....	4
IV. Helyzetelemzés.....	6
V. Közművelődés színterei Letenyén.....	11
VI. A közművelődés szereplői Letenyén .....	12
1. Fáklya Művelődési ház és Könyvtár .....	12
2. Nemzetiségi önkormányzatok, köznevelési intézmények és civil szervezetek .....	14
VII. Letenye közművelődési és kulturális kínálata .....	17
VIII. Fejlesztési irányelvek, jövőkép .....	18
IX. Záró gondolatok .....	20



## I. Bevezetés

*„Vállaljuk, hogy örökségiünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.*

*Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.”  
/Magyarország Alaptörvénye, Nemzeti Hitvallás/*

A kultúra a legszélesebb jelentésében az ember alkotta világ. Magában foglalja a tárgyi környezetet, az emberi kapcsolatokat szabályozó normákat, az egyének magatartását meghatározó társadalmi mintákat, a gondolkodás és a beszéd szimbólumait, az ezekből származó és az egyének tájékozódását szolgáló jelképrendszereket: a nyelvet, a művészetet, a tudományt, a vallást, a filozófiát. A kultúra fontos szerepet játszik a társadalmi integrációban, a gyakorlat intézményesítésében és az egyének együttműködésében, az emberek személyi fejlődésében, önállóságának kibontakoztatásában, ismereteinek, jártasságainak, készségeinek, képességeinek gyarapodásában, az életmód minőségének javításában és a kreativitás fokozásában. A kultúrában jelentősek az elért eredményeket tartósító, az egyes nemzedékek kapcsolatát erősítő, a történelmi folyamatosságot biztosító és megújító, az identitástudatot szolgáló hagyományok.

A kultúra a nemzeti identitásnak nem csupán szükségszerű alkotóeleme, hanem megkérdőjelezhetetlen alapja, szűkebb és tágabb értelemben vett közösségeink önazonosságának megteremtője. A kultúrát az emberi lét megjelenési formájaként is értelmezve Letenye Város Önkormányzata a városfejlesztési prioritások között mindig kiemelt helyen szerepeltette a humán szférát, a kultúrát, a közművelődés egészét. Különösen manapság, amikor a piaci szemlélet mind erőteljesebben jelenik meg mindennapjainkban, óvni kell azokat a kulturális értékeket, amelyekre a piac törvényszerűségei nem érvényesíthetők. A közművelődés terén segíteni kell az egyéni kezdeményezéseket, az önszerveződő csoportokat, civil szervezeteket. Az intézményfenntartásnak és az önkormányzati támogatásnak ezen elvek érvényesítését kell szolgálniuk.

Jelen koncepció hosszabb távra mutató terv, mely kijelöli a közművelődés fejlesztésének főbb irányait, számba veszi a rendelkezésre álló anyagi, szellemi és építészeti erőket. Az infrastrukturális fejlesztésekkel párhuzamosan meg kell teremteni és folyamatosan biztosítani kell a magas színvonalú, igényes művelődés, szórakozás, kulturált szabadidő feltételrendszerét is. Folyamatos cél a város polgárainak, valamint az idelátogató hazai és külföldi vendégeknek közművelődési, művészeti, közéleti aktivitásának erősítése, kielégítése és az otthonosságérzetet kiteljesítése.

Az önkormányzati intézmények mellett egyre jelentősebb szerepet töltenek be a helyi kulturális élet tervezésében és szervezésében a civil szerveződések. A nem önkormányzati intézmények megjelenésével a város kulturális, szabadidős tevékenységei is gazdagabbá, színesebbé, differenciáltabbá válnak, elősegítve ezzel a kulturális fejlődést.



## **II. A koncepció célja, alapelvei**

A kulturális koncepció célja a kultúra teremtő erejének hangsúlyozásával a kulturális hozzáférés megteremtése, ennek révén az egyének és a közösségek aktivizálása a település szellemi és gazdasági fejlődése érdekében.

A közművelődés, illetve a kultúra közvetítése is mind inkább piaci alapokra helyeződik át, és ebben a folyamatban további jelenség, hogy a média / az internet alapú világ egyre inkább felülkerekedik a személyes és közösségi részvételt igénylő közművelődési kapcsolatokon. A kultúra megkérdőjelezhetetlenül valós értékeket hordozó formáinak bemutatása, fenntartása és közvetítése egyre nagyobb kihívást jelent. Jelen koncepciónak azonban ilyen körülmények között sem lehet más célja, minthogy tudatosítsuk a helyi értékek, a helytörténeti hagyományok ápolásának és megőrzésének fontosságát, segítjük a különböző művészeti ágak (zene, képzőművészet, tánc stb.) nyújtotta élmények személyiségformáló hatásának érvényre juttatását a közművelődéshez és a kultúrához való hozzáférés jogát biztosítva. Ezen belül pedig a közművelődés szerepének meghatározása Letenye fejlődésével kapcsolatos elképzelésekben, illetve az önkormányzat és intézményei ebbéli érdekeltiségének, szerepvállalásának és felelősségének értelmezése. A koncepció feladata továbbá, hogy a város közművelődési politikájához megfelelő iránymutatást nyújtson, behatárolja az elkövetkező évek feladatait a jelenvaló helyzet alapján. Természetesen ennek során figyelemmel kell, hogy legyünk a helyi polgárok művelődési igényeire, a lakosság anyagi helyzetére és lehetőség szerint egységes alapelvek szerint kell meghatároznunk a város által támogatott tevékenységek körét, azok ellátásának módját és feltételeit.

Ezen célok elérése érdekében elsőként a jelenlegi helyzet, a rendelkezésre álló helyi feltételek számbavétele szükséges, párhuzamosan azzal, hogy - a törvényesség biztosítása érdekében – koncepciónak tekintettel kell lenni a közművelődés hatályos jogi hátterére is. A feladatok nagy részének megoldása az önkormányzat kötelezettségeként értelmezhető, de a legtöbb cél, feladat azonban csak tudatosan együttműködve, közösen érhető el - mind az önkormányzat és az intézmények, civil szervezetek, mind az intézmények, civil szervezetek egymás közötti kapcsolatát tekintve.

Letenye Város Önkormányzata a közművelődési feladatok ellátásának alapelveit az alábbiak szerint határozza meg:

1. A közművelődéshez kapcsolódó jogok érvényesítése során az esélyegyenlőséget biztosítani, az egyenlő bánásmód követelményeit megtartani szükséges.
2. Az esélyegyenlőségre tekintettel minden állampolgárnak biztosítani kell a közművelődéshez való jogot, továbbá a tehetséges fiatalok, valamint a hátrányos helyzetű vagy fogyatékos személyek és csoportjaik számára a kulturális lehetőségek hatékony kihasználását.
3. A helyi közművelődési feladatellátás, illetve ennek során a feladat ellátásban részt vevő önkormányzati intézmények / az önkormányzati közművelődési feladatellátásra az önkormányzattal megállapodást kötött civil szervezet(ek) nem lehetnek elkötelezettek egyetlen világnézet vagy politikai irányzat mellett sem.



4. A kultúra részterületei egyenrangú félként összefüggő, kölcsönhatásban álló egészet képeznek.
5. Az önkormányzat elismeri, mindenkinek joga, hogy:
  - megismerhesse a kulturális örökség javait, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés útján,
  - igénybe vehesse a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a közművelődési intézmények szolgáltatásait,
  - műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,
  - művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret, szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon.
6. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy közművelődési jogairól, azok gyakorlásának helyi lehetőségeiről folyamatosan tájékoztatást kapjon.
7. Az önkormányzat a tulajdonában, működtetésében lévő intézményeket fenntartja, együttműködik az intézményekben dolgozó szakemberekkel.
8. Az önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében támogatja a városi rendezvényeket.
9. Közművelődési feladatainak ellátásban önkormányzatunk igényli a civil szervezetek, közösségek, a nemzeti önkormányzatok, az egyházak, az egyesületek, valamint a kulturális tevékenységet végző vállalkozások közreműködését.

### **III. A közművelődés jogszabályi háttere**

A közművelődési feladat ellátását számos jogszabály határozza meg, melyek közül az alábbiakban felsoroltakat vesszük alapul a koncepció készítésénél és a város közművelődési feladatainak biztosításánál:

A legmagasabb szintű hazai jogforrás, **Magyarország Alaptörvénye** arról rendelkezik, hogy a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az Alaptörvény XI. cikke szerint minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez. Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

**A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi LXXXIX. törvény** 13. § 7. pontja települési önkormányzat feladatai közé sorolja a kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítását, filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatását, a kulturális örökség helyi védelmét a helyi közművelődési tevékenység támogatását.

**A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény** (a továbbiakban: Kultv.) kimondja, hogy a települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata, amelyet a városi önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy a megyei hatókörű városi könyvtár szolgáltatásainak igénybevételel teljesíthet (Kultv. 64. §). A törvény szerint a közművelődéshez való jog



gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása pedig közcél, illetve, hogy a közművelődés feltételeinek biztosítása alapvetően az állam és a helyi önkormányzatok feladata (Kultv. 73. §). A törvény kimondja, hogy települési önkormányzati fenntartású muzeális intézmény, könyvtár és közművelődési intézmény és közösségi színtér elkötelezett az Alaptörvényben rögzített alapelvek mellett (Kultv. 3. §), továbbá mindenkinek joga van ahhoz, hogy

- megismerhesse a kulturális javakat és ezek jelentőségét a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában, valamint az ezek védelmével kapcsolatos ismereteket a muzeális intézmények tevékenysége, a könyvtári szolgáltatások, az oktatás, a közművelődés, az ismeretterjesztés, a sajtó és a tömegtájékoztatás útján,
- a kulturális alapellátás keretében igénybe vegye a nyilvános könyvtári ellátás rendszerét, a muzeális és közművelődési intézmények szolgáltatásait,
- műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapítsa, közművelődési jogai érvényesítése céljából közösséget hozzon létre, s külön jogszabályban meghatározottak szerint szervezetet alapítson, működtessen,
- művelődési céljai megvalósításához közművelődési közösségi színteret, szervező, szervezeti és tartalmi segítséget kapjon (Kultv. 4. §).

A törvény tartalmazza továbbá, hogy a települési önkormányzat a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a törvény és a helyi lehetőségek, sajátosságok alapján rendeletben határozza meg az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét (Kultv. 83/A. § (1) bekezdés).

A Kultv. a települési önkormányzat kötelező feladataként határozza meg a helyi közművelődési tevékenység támogatását, ezen belül a *közművelődési alapszolgáltatások* - a települési önkormányzat eltérő adottságaira figyelemmel történő – megszervezését:

- művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- a tehetséggondozás- és fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint
- a kulturális alapú gazdaságfejlesztés (Kultv. 76. § (1) – (3) bekezdés).

Szintén a Kultv. törvény 77. § (1) bekezdése írja elő, hogy a települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít, amely:

- segíti a közösségi tevékenységeket, a művelődő közösségek működését, ösztönzi a társadalmi összetartozást és a közösségek kulturális értékteremtésben való aktív részvételét,
- működése a közösségek öntevékenységein alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja,
- mindenki számára nyitott, mindenki számára hozzáférhető,
- együttműködik a civil, gazdasági és egyéb szervezetekkel, kulturális intézményekkel, más szakterületekhez tartozó intézményekkel,
- alaptevékenysége körében nem gazdasági haszonszerzés céljából jön létre,
- részt vesz a kulturális alapellátás kiterjesztésében (Kultv. 77. § (3) bekezdés).



Számos más ágazati jogszabály mellett Letenye Város Önkormányzata Képviselő-testületének a 22/2017. (XII. 4.) önkormányzati rendelethez rendelkezik a helyi közművelődésről.

## **IV. Helyzetelemzés**

### **1. A település történelmi múltja és jelene**

Letenye Magyarország dél-nyugati részén, Zala megyében, Nagykanizsától 22 km-re, a 7-es főút mellett, a horvát határ közvetlen szomszédságában fekszik. A város Horvátország felé forgalmas határátkelővel rendelkezik. Számos régészeti lelet és egy feliratos márványsírkő bizonyítja, hogy országútját már a rómaiak is használták. Egy IX. századi temető leletei szláv és késő-avar népességre is utalnak.

A honfoglaló magyarok valószínűleg a X. században szállták meg a vidéket.

Letenye a XIV. század derekán a hatalmas felsőlendvai Széchy család birtokába került és több mint 300 éven át az övék is maradt. Az uradalom egyik központja Letenyén épült ki, amely 1498-ban már mezővárosként és egy judicatus központjaként funkcionált.

A várost az 1540-es évektől a törökök megújuló támadásai sújtották. Bár tartósan soha nem került török megszállás alá, a települést több ízben felégették és lakosait rabságba hurcolták. Letenye nyugalma megváltása érdekében 1690-ig, a törökök kiűzéséig adózott a megszállóknak.

1690-től a Szapáry-család grófjai lettek a vidék földesurai. Letenye lendületes fejlődését elősegítette, hogy az akkori Szapáry-gróf az 1760-as években a jelenlegi Szabadság téren barokk plébániatemplomot és tágas kastélyt építtetett, valamint itt alakította ki uradalma egyik központját.

A birtok a XIX. század derekán házasság révén a gróf Andrássy család birtokába került és 1945-ig övék is maradt. Az Andrássy-nagybirtok szorításában az ekkorra jócskán benépesedett Letenye, Béc és Egyeduta nem volt képes fejlődni, lakosai közül sokan 6 hónapos summásmunkák elvállalásával keresték a mindennapi kenyeret.

1871-ben Letenye járási székhely lett, ekkor lendületes fejlődésnek indult.

Letenye történetét számos helytörténeti anyag dolgozza fel, amelyek közül kiemelendők az elmúlt évszázadokat felölelő, 1992-ben megjelent *Kerecsényi – Tóth: Letenye története* című monográfia, a 2012-ben megjelent *Tóth Oszkár: Letenye a XX. században* című kötetek, valamint Pusztai Ferenc 2018-ban megjelent *235 év Letenyei R.K. Egyházközség története Zajk és Kistolmács filiák bemutatása 1781-2016* című és a 2019-ben megjelent *Miről hallgat az öreg platán?* című könyve.

A település legújabb kori történelméből kiemelendő, hogy Letenye 1989-ben vált várossá. A várossá válás jelentős változást hozott az itt élők számára, javult a szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Létrejött a földhivatal, a mentőállomás, a rendőrség. Jelentősen bővült a közszolgáltatások köre, a város közművesítése 100 %-os lett. Sajnos napjainkban a település



lakossága előregedő, gyorsan fogyó, a fiatalok elvándorlása figyelhető meg. A rendszerváltás óta fokozatosan csökkent a településen működő üzemek, vállalatok, kereskedelmi egységek száma. Különösen nagy gondot jelent a településen az alacsonyan képzett, illetve képzetlen munkaerő helyzete.

Megemlítendő, hogy kisvárosunk környezetében 26 település, apró és kis falvak találhatók. A kistérség települései 1994 óta tömörültek területfejlesztési társulásba. 2005. évtől ez a kapcsolat szorosabbá vált, amikor is a térség önkormányzatai az önkormányzatok rendelkezésére álló források minél teljesebb, célszerűbb és optimálisabb felhasználása, valamint a kistérségi együttműködés hosszú távú biztosítása érdekében társulási megállapodást kötöttek és megalakították a Dél-Zala Murahíd Letenye Többcélú Társulást, amely a mai napig működik Dél-Zala Murahíd Letenye Térségi Társulás néven.

2013. január 1-jével ismét létrejöttek a járások, e naptól kezdődően Letenye újra járásszékhely lett.

## 2. Demográfiai jellemzők

### Letenye állandó népessége az év első napján

év:	1990	2000	2010	2020	2021	2022	2023
fő:	4785	4725	4394	4010	3940	3946	3940

Forrás: <https://nyilvantarto.hu/hu/statistikak>

Letenyén a népesség csökkenése az elmúlt negyed évszázadban megállíthatatlan folyamatnak bizonyult. Elsősorban a természetes szaporodás visszaesése jellemző, a 0-14 év közöttiek aránya a népességen belül csökken, a 65 éven felüliek száma viszont emelkedik.

### Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2010	752	525	143,2%
2011	739	524	141,0%
2012	754	514	146,7%
2013	769	501	153,5%
2014	800	507	157,8%
2015	829	485	170,9%
2016	854	463	184,4%
2017	871	463	188,1%
2018	881	461	191,1%
2019	919	448	205,1%
2020	927	427	217,1%
2021	955	446	214,1%
2022	1002	400	250,5%

Forrás: Letenyei Közös Önkormányzati Hivatal nyilvántartásai



### Születések és halálozások számának alakulása

év	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2010	28	87	-59
2011	24	95	-71
2012	33	106	-73
2013	22	95	-73
2014	31	95	-64
2015	25	91	-66
2016	23	92	-69
2017	25	123	-98
2018	21	122	-101
2019	22	109	-87
2020	25	149	-124
2021	30	142	-112

Forrás: KSH tájékoztató adatbázis

### Belföldi vándorlások

év	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2010	116	116	0
2011	117	106	11
2012	115	90	25
2013	133	81	52
2014	111	90	21
2015	91	88	3
2016	102	88	14
2017	163	87	76
2018	153	95	58
2019	186	133	53
2020	176	108	68
2021	195	97	98

Forrás: KSH tájékoztató adatbázis

Letenyéről az elvándorlás nem jellemző, inkább a Letenyére költözés a meghatározó. Letenye viszonylag alacsony lakosságszámú település, amelyre – elsősorban a halálozási és az odavándorlási statisztikában – erős korrekciós hatást gyakorol a 190 férőhellyel rendelkező időskorúak bentlakásos intézménye, a Kolping Otthon Letenye.

### 3. A kultúra Letenyén

Letenye város számos olyan adottsággal és lehetőséggel rendelkezik, amelyeket a kulturális feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni. Ezek közül a legjelentősebbek:

- Határmenti együttműködés lehetőségét kínálja a szomszédos Horvátország és a közeli Szlovénia.
- Az együttműködés lehetőségeit kínálják továbbá a testvérvárosi kapcsolatok.
- A Mura folyó, a termálvízkincs, a borvidék, a horgásztavak és erdőségek kínálta idegenforgalmi lehetőségek szintén meghatározóak a település életében.
- A letenyei polgárok tehetsége, kreativitása, a térségben felhalmozódott szellemi tőke figyelemreméltó tényező.



- Figyelemmel kell lenni az építészeti, természeti értékek és történelmi emlékek kínálta lehetőségekre is.
- Letenye Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy Letenye város polgárai a város egész területén hozzáférjenek az iskolán kívüli művelődés lehetőségeihez, amelynek megfelelő intézményrendszert és munkamegosztást dolgozott ki az elmúlt években. Ennek keretében működteti a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár intézményt, mint költségvetési szervet, valamint együttműködik a nemzetiségi önkormányzatokkal és a civil szervezetekkel.

Az elmúlt évtizedekben, években tapasztalható gazdasági-társadalmi változások számbavétele szintén fontos, mert ezek jelzik a helyi kultúra esetlegesen fejlesztendő területeit, új irányait, illetőleg magyarázatot adhatnak annak jelenlegi állapotára:

- Letenye szellemi életét alapvetően meghatározza, hogy településünkön 1978-ban megszűnt a gimnázium, vele együtt a kohéziót jelentő szellemi műhely. A diákság képezte háttérrel együtt az addigi komoly szellemi tőke egy része is eltűnt a városból. A középiskolás korosztály ingázik lakóhelye és Nagykanizsa között. A távolabbi településeken továbbtanulók általában kollégisták. A lakosságnak ezt a mobilis, igazán se ide, se oda nem tartozó rétegét nehéz bevonni a közösségi cselekvésbe.
- A kötelező önkormányzati feladatkörök bővülésével és az önként vállalt feladatokkal (pl. járóbeteg ellátás) nőttek az önkormányzat anyagi terhei, egyre nehezebb a kultúrához rendelhető/rendelt forrást megtalálni és/vagy biztosítani.
- Emelkedett a más forrásból megszerezhető pénzeszközök bevonásának (pl. pályázatok, szponzorálás) jelentősége.
- Egyre több civil szervezet jött létre, alakította ki helyét a közművelődés színterein belül, vált e tevékenység szervezőjévé.
- Átalakultak az egyének szokásai és változtak a közművelődéssel szemben támasztott elvárásai. A társadalmi igények változása (pl. megnövekedett televíziós csatornaszolgáltatás, internet robbanásszerű fejlődése, közösségi média megjelenése és térnyerése) a kulturális szokások változását eredményezte, csökkent az érdeklődés a magasabb kultúra (pl. komolyzenei rendezvények, ismeretterjesztő előadások, művészfilm-vetítések) iránt. A lakosság inkább a könnyebb műfajú szórakoztató rendezvényeket, a nagy tömegeket mozgató fesztiválokat részesíti előnyben.

#### **4. Letenye kulturális életét befolyásoló tényezők összefoglalása (SWOT-analízis)**

Az előző pontokban megfogalmazott befolyásoló tényezők együttesen alakítják Letenye kulturális életét és közvetlenül hatnak annak jól működő, illetve fejlesztendő területeire.

E tényezőket foglalja össze a közgazdaságtanban jól ismert SWOT-analízis technikáját segítségül hívva az alábbi táblázat, amely felvillantja azokat az erősségeket (*strengths*), gyengeségeket (*weaknesses*), lehetőségeket (*opportunities*) és veszélyeket, fenyegető tényezőket (*threats*), amelyek külön-külön és összeadódva is hatnak a település kultúrájára.



<i><b>Erősségek</b></i>	<i><b>Gyengeségek</b></i>
széleskörű nemzetközi együttműködés és járási, megyei, országos kapcsolatok	helyi közösségek önszerveződésének alacsony foka
határmentiség	turisztikai látnivalók és helyi látványosságok propagálása, kihasználása nem elég hatékony
tradíciók, gazdag népművészeti hagyományok	a kulturális élet szereplői közötti kommunikáció esetleges akadozása
természeti adottságok	középiskola hiánya – passzív ifjúság
szellemi tőke	ingázó fiatalság, diákok nehezen bevonhatók a közösségi művelődésbe
nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek aktivitása	bevételek növelésének lehetősége behatárolt (alacsony fizetőképes kereslet)
működő intézményrendszer	aktív, keresőképes korosztály kevés szabadideje
helyi, járási és megyei szinten általános ismertség	nagy távolság az ország fővárosától
Letenye emblemikus épületei	energiaválsághelyzet
széles kulturális paletta, programkínálat minden korosztálynak	kastélyépület emeletének leamortizált állapota
több szabadtéri rendezvényhelyszín jó logisztikával	
<i><b>Lehetőségek</b></i>	<i><b>Veszélyek</b></i>
környező települések lakosságának megszólítása, látogatók számának növelése	csökkenő lakosságszám, öregedő társadalom, fiatalok elvándorlása
hazai és nemzetközi együttműködések bővülése	hagyományok feledése az azokat ismerő generációk elöregedésével
állandó szabadtéri rendezvénytér kialakítása	a működő intézményrendszer infrastrukturális állapota
újabb pályázati és egyéb források keresése	alacsony érdeklődés, passzivitás a lakosság részéről
online programok bővítése, további szolgáltatások bevezetése	szervezési nehézségek
a város közművelődési intézménye arculatának, pozitív imázsának további erősítése	természeti adottságok kiaknázatlansága
	nagyobb városok „elszívó” hatása (gazdasági és kulturális téren is)
	helyi adottságok, kulturális örökségünk, értékeink kihasználatlansága forráshiány miatt
	elektronikus információáradat konkurenciája



## **V. Közművelődés színterei Letenyén**

### **Fáklya Művelődési Ház (Szabadság tér 15.)**

1945 után a Szapáry-Andrássy grófi kastély lett a kultúra fellegvára városunkban. Már 1949-ben kulturális célokat szolgált a kastély. 1951. december 31-én további bővítésekkel Járási Művelődési Házzá minősítették. Az intézmény ma elsősorban rendezvények, színpadi előadások, kiállítások helyszíne, de számos amatőr művészeti csoport és egyesület székhelye is.

### **Városi Könyvtár (Szabadság tér 15.)**

A Fáklya Művelődési Ház szervezeti keretei között működő Városi Könyvtár a MAKONA tervezőiroda (Nagy Ervin építész) által tervezett könyvtárpavilonban várja az olvasókat 1993 óta a Szapáry-Andrássy kastély parkjában. Kulturális tevékenysége keretében kiállítások, kulturális rendezvények, könyvtárhasználati foglalkozások, olvasótáborok, író-olvasó találkozók, kézműves foglalkozások, ismeretterjesztő előadások, versenyek és vetélkedők zajlanak a hagyományos könyvtári szolgáltatások és tevékenységek mellett.

### **Városháza Díszterme (Letenye, Kossuth Lajos utca 10.)**

Az önkormányzat székhelyének helyet adó épület Kustár Zsuzsa iparművész „Párosító szerelem meséje” című üvegmozaikjával díszített terme esküvőkön kívül hangversenyeknek, irodalmi esteknek és ismeretterjesztő előadásoknak adhat otthont.

### **Andrássy Gyula Általános Iskola (Letenye, Bajcsy-Zs. u. 2/B.)**

A város egyetlen általános iskolája elsősorban ismeretterjesztő előadások, hangversenyek, illetve bálók helyszíne.

### **Letenyei Alapfokú Művészeti Iskola (Letenye, Arany J. u. 2.)**

A zenei neveléshez kapcsolódóan alkalmanként szakmai előadások helyszíne.

### **Kolping Alapszolgáltatási Központ (Letenye, Kossuth Lajos utca 30.)**

Az alapvetően szociális alapszolgáltatásokat biztosító intézmény gyakran szolgál ismeretterjesztő előadások helyszínül.

### **Fáma Háza (Letenye, Pozsonyi u. 21.)**

A Letenyeért Közéleti Egyesület fenntartásában működő Fáma Háza helyi népi, népművészeti kiállítások helyszíne, valamint otthont ad ismeretterjesztő előadásoknak, illetve falai között működik a Keszei Sándorné Hímzőkör.

### **Letenyei Szentháromság-templom (Letenye, Szabadság tér 14.)**

Az 1765-ben épült késő barokk stílusú templom vallási funkcióján kívül elsősorban orgona-koncertek, komolyzenei és énekkari koncertek helyszíne.

### **Happy Bike Központ (Letenye, Eötvös utca 5.)**

A felújított, korábban Egyedutai Kultúrházként működő épület napjainkban zenés-táncos rendezvényeknek ad otthont.

### **Termelői piac épülete és fedett előtere (Letenye, Szabadság tér 389 hrsz)**

A 2020 novemberében átadott épület közösségi jellegű rendezvényeknek adott otthont az elmúlt időszakban (pl. Idősek Napja, Platán Őszi Fesztivál). Az épület fedett előtere alkalmas népi



hagyományápoló programok (pl. hagyományőrző disznóvágás, stb.), illetve koncertek (pl. eső esetén Séta Téri Zenés Esték) lebonyolítására is.

### **Madárvilág Ökocentrum (Letenye, Kárpáti utca 12.)**

A 2022. évben átadott, felújított létesítmény elsősorban a környezetvédelem, természetvédelem és fenntarthatóság témakörökben lehet a jövőben ismeretterjesztő előadások, vetítések és workshopok helyszíne.

### **Szabadtéri közművelődési színterek**

**Kastélypark** (pl. Kastélyparki Gyermekparti, városi ünnepek), **Séta tér** (Séta Téri Zenés Esték), **Szabadság tér /Fő tér/** (pl. Farsangi vígasságok, Majális, Mura Menti Napok), **Sporttelep** (bálok), **Letenyei Andrássy Gyula Általános Iskola udvara** (pl. szabadtéri koncertek)

## **VI. A közművelődés szereplői Letenyén**

Letenye Város Önkormányzata a kötelező közművelődési feladatait az általa *fenntartott Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár* költségvetési szervén keresztül látja el.

A város közművelődési életének szerves részét képezik továbbá a kulturális tevékenységű civil szervezetek, a műkedvelő csoportok, a nemzetiséghez kötődő kulturális szervezetek. A közművelődési programokban jelentős szerep jut még az óvodának, az általános iskoláknak, az alapfokú művészetoktatás résztvevőinek, a médiáknak, a római katolikus egyháznak.

### ***1. Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár***

A Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár integrált intézményként az alapító okiratában rögzítettek szerint *közművelődési feladatokat* lát el, *nyilvános könyvtári szolgáltatást* nyújt és *közérdekű muzeális kiállítóhelyként* funkcionál. Az intézmény alkalmazotti létszáma 7 fő.

Korábban negyedik szakterületként működött a Filmszínház, amely a megváltozott társadalmi igények hatására, a hanyatló érdeklődés miatt 2013-tól megszűnt. A filmvetítés feltételei azonban továbbra is biztosítottak, alkalmanként „ovimozi” és diákelőadások vetítései zajlanak. A lakossági érdeklődés és az önkormányzat költségvetési helyzete függvényében átgondolható a jövőben a mozi újjáélesztése.

A muzeális gyűjtemény, „Fejezetek Letenye történetéből” című 1997 őszén nyílt kiállítás jelenleg nem látogatható a felújítás és a tárgyak restaurálása miatt. A kiállítás teljes visszaállítása 2024-ben várható.

2014-től az önkormányzat megbízása alapján az intézmény látja el a Letenyei Értéktár Bizottság feladatait. A Várisi Könyvtár falai között működik a Digitális Jólét Pont.



Az intézmény a közművelődési és közösségi szolgáltatások, valamint a civil szerveződések bázisaként a helyi lakosságot szolgálja és a helyi társadalom szervezésében tölt be kiemelkedő szerepet. A város szellemi központjaként és közösségfejlesztő közéleti színtereként, kulturális irányító és megvalósító tevékenységével Letenye szolgálatában végzi a munkáját.

### ***A működés feltételrendszere***

A közművelődési feladatellátáshoz szükséges infrastruktúrát a Szapáry-Andrássy kastély, valamint a nyilvános könyvtári szolgáltatás tekintetében a MAKONA Kft. által tervezett önálló könyvtáráépület biztosítja.

A közművelődési és közérdekű muzeális kiállítóhelyi feladatoknak otthont adó ***Szapáry-Andrássy kastély*** állapota a ma elvárható követelményeknek a felújítás után részben felel meg. A 2019-ben megújult földszinti helyiségek bebútorozása megoldásra vár.

A padlástér alkalmas a könyvtári és egyéb anyagok ideiglenes raktározására, de szükséges volna kialakítani ott egy állandó, pormentes raktárhelyiséget gipszkarton szerkezettel.

A kastélyépület külső állagmegóvása, illetve javítása érdekében pályázati lehetőségre vár az önkormányzat. Addig is indokolt a csatornarendszer kijavítása, cseréje.

A ***könyvtár*** épületének utolsó részleges felújítására 2017-ben került sor. Az akkori tetőszerkezet javítás nem hozta meg a várt eredményt. Nagyobb esőzések alkalmával az épületben beázások ma is tapasztalhatók. A mozgáskorlátozottak számára nem biztosított az emeletre történő feljutás. A csapadékvíz elvezetése az alagsori helyiségek körül szintén nem megoldott, nagyobb eső esetén áll a víz az alagsorban.

A művelődési ház felújítása előtt – mostoha körülmények között ugyan – de rendelkezésre állt egy raktárhelyiség. A zavartalan működéshez hosszútávon elengedhetetlen, hogy a könyvtár számára a raktározási lehetőség biztosított legyen. Raktár hiányában problémát okoz:

- a bekötött, megőrzésre szánt megyei napilap tárolása,
- megőrzésre szánt heti és folyóiratok tárolása,
- a lakosság részéről felajánlott dokumentumok fogadása,
- rendezvényekhez, kézműves foglalkozáshoz szükséges kellékek tárolása.

A közművelődési intézmény eszközparkjának cseréje folyamatos, az anyagi lehetőségek függvényében történik.

### ***A Művelődési Ház tevékenységi köre***

A Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár a közművelődési feladatai keretében szerteágazó tevékenységeket lát el, a Művelődési Ház – szakmai besorolás szerint művelődési központ – valamennyi közművelődési alapszolgáltatásban érintett és fejt ki tevékenységet. Az intézmény törekszik a vele szemben támasztott követelményeknek, az alaptevékenységéből származó feladatoknak és elvárásoknak megfelelni. Mindezt értékközpontú, minőségi kultúráközvetítéssel teszi, a fő szempontként kezelve a négy alappillérből álló kulcs gondolatot: **folyamatosság – értékmegőrzés – megújulás – értékteremtés.**



A **városi könyvtár** általános gyűjtőkörű közművelődési könyvtár. Alapvető célja, hogy biztosítsa a dokumentumokhoz és információkhoz való hozzáférést a város és városkörnyék lakossága részére.

Fő feladata, hogy gyűjteménye és szolgáltatásai révén minél kedvezőbb feltételeket biztosítson használói számára a magyar és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, a folyamatos önművelődéshez. Információs háttérrel nyújt az állampolgári tájékozódáshoz a közhasznú ismeretek megszerzéséhez, elősegíti a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak, természeti értékeinek gyűjtését és bemutatását. Helyet biztosít az önművelődés és szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvényeknek, hozzájárul a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megvalósításában.

## **2. Nemzetiségi önkormányzatok, köznevelési intézmények és civil szervezetek**

Letenye kulturális életében jelentős szerepet játszanak a nemzetiségi önkormányzatok, a különböző intézmények és civil szerveződések.

### **Nemzetiségi önkormányzatok**

A nemzetiségi önkormányzatok az általuk képviselt nemzetiség szokásai, hagyományai és kulturális értékei bemutatásával, nemzetiségi napok, találkozók, táborok megszervezésével a város kulturális életét gazdagítják.

A **Horvát Nemzetiségi Önkormányzat Letenye** fő feladatának tekinti a hagyományőrzést, az értékmegőrzést, a horvát nyelv terjesztését, népszerűsítését. Támogatja a fiatalok és a felnőttek horvát nyelvtanulását. 2014 májusában alakult a Letenyei Horvát Éneklőcsoport, amely célul tűzte ki a horvát dalok népszerűsítését, a lakossággal való megismertetését. A „Mura Menti Horvát Piknik” rendezvény kulturális, művészeti csoportok fellépését, találkozóját biztosítja. Társrendezőként részt vesz más rendezvények (pl. Júlián-hegyi búcsú) lebonyolításában is.

A **Letenye Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata** hagyományőrző programjaival ugyancsak a helyi kultúra gazdagságának bemutatására törekszik, amelynek során hangsúlyt fektet arra, hogy megismertesse a jövő nemzedéket a tradicionális roma hangszerekkel, táncokkal (tánc- és gitároktatás keretében), valamint a gasztronómiával. Hagyományos, minden évben megrendezésre kerülő rendezvényük a „Roma Nap”, amelynek programkínálatát évről-évre autentikus roma hagyományőrző csoportok meghívásával bővítik.

### **Köznevelési intézmények**

A Letenyén működő köznevelési intézmények a város kulturális palettájának kiemelkedő színfoltjai.

A **Letenyei Andrássy Gyula Általános Iskolában** a gyermekek korán megismerhetik, elsajátíthatják a népszokásokat, az ének, a zene és a tánc szeretetét, bepillantást nyerhetnek a színjátszás és a képzőművészet rejtelmeibe. Rendszeresen kirándulásokkal bővítik



ismereteiket, különös tekintettel az osztálykirándulásokra és a „Határtalanul!” program keretében történő utazásokra. Ünnepekhez, jelentős eseményekhez kapcsolódóan témaheteket rendeznek sokszínű programmal.

A **Letenyei Alapfokú Művészeti Iskola** meghatározó szerepet tölt be Letenye kulturális életében. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, nemzeti értékek megőrzésében, különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában. Meggyőződésünk, hogy a XXI. századi ember számára is meghatározó fontosságú, hogy elsajátítsa azt a látásmódot, megtapasztalja azt az életérzést, amellyel a klasszikus hagyományokra épülve a személyiség szabad fejlődésének teret adva új értékeket teremteni képes. Az intézmény - művészeti iskola lévén - elkötelezi magát az abszolút művészeti értékek minőségi közvetítésére mind a tanórákon, mind az intézmény falain kívül. Egyik alapvető feladatának tekinti a helyi és Letenye vonzáskörzete kulturális rendezvényein való részvételt. Az iskola növendékei és tanárai gyakori fellépői a városi könyvtárban szervezett kiállítás-megnyitóknak, nagyobb városi rendezvényeknek (Majális, Mura Menti Napok, Advent). Táncosaik állandó szereplői a nyári rendezvényeknek. Az intézmény hangversenyei, táncbemutatói nyilvánosak, bárki számára megtekinthetők. A művészeti iskolához szorosan kötődő Mura Térsége Tűzoltózenekar ugyancsak fontos szereplője a város kulturális életének.

A **Letenyei Hóvirág Óvoda** közművelődési tevékenységei sorában kiemelkedő a Márton napi lámpásjárás megszervezése az óvoda, a városlakók és a környező települések intézményeinek bevonásával. A rendezvényt színesíti az óvodások műsora, Szent Márton legendájának felelevenítése, a néphagyomány-ápolás, a népszokások felelevenítése, táncház. Az óvoda pedagógiai programjában erőteljesen megjelenik a néphagyományok tisztelete, továbbadása a gyermekek számára.

### **Civil szervezetek**

Letenyén számos civil szervezet tevékenykedik, amelyek közül több megjelenik a kultúra és művelődés területén programjaikkal, rendezvényeikkel.

A **Derű Zeneegyesület** fő küldetése a Letenyei Alapfokú Művészeti Iskolában működő csoportok támogatása. Az egyesület rendezőként és támogatóként is jelen van Letenye kulturális életében (advent).

A **Körzeti Tűzoltó Egyesület** fő kulturális rendezvénye Szent Flóriánhoz, a tűzoltók védőszentjéhez kötődik. Május elején a védőszentről történő megemlékezés keretében megkoszorúzzák az 1756-ban emelt Szent Flórián szobrot, majd szentmisével, az új egyesületi tagok avatásával és kulturális programokkal zárják az ünnepséget. Éves rendszerességgel nyilvános versenyeket, vizes gyakorlatokat és bált rendeznek.

A **Letenyéért Közéleti Egyesület** működése egyre meghatározóbb a település életében, részt vesznek a kultúra, a népművészeti és néprajzi értékek közvetítésében, tovább örökítésében, a különböző korosztályokhoz tartozók szabadidejének hasznos eltöltésére számos programot szerveznek. Az egyesület 2011-ben pályázati és vállalkozói támogatásnak, valamint rengeteg önkéntes munkának köszönhetően kialakította és tagjai szabadidejének feláldozásával napjainkban is üzemelteti a Fáva Házát, amely a helyi népművészeti, néprajzi értékek gyűjteménye, igazi közösségi színtér. 2017-ben az egyesület adományok gyűjtésével (az



adományozók között találhatók az önkormányzat, vállalkozók, magánszemélyek) megszerezte az ingatlan tulajdonjogát is.

A közösség igyekszik a lakosságot is bevonni azon tevékenységekbe, amelyek erősítik az itt élők lokálpatriotizmusát („Virágos Letenyéért” mozgalom, mindenki karácsonyfája díszítése, köztéri adventi koszorú és a köztéri húsvéti dekoráció elkészítése, kirakatversenyek, önkéntes munkák, Keszei Sándorné Hímzőkör, kézműves foglalkozások, stb.) A kulturális események közül kiemelkedik a bérletes színházlátogatás szervezése. Az egyesület fontosnak tartja a lakosság számára a betegség megelőző, az egészséges életmódot népszerűsítő programok szervezését. Egészségnapokat szűrővizsgálatokkal és ismeretterjesztő előadásokat, sportprogramokat is bonyolítanak.

Tevékenységeiket Letenye Város Önkormányzata 2014-ben a „KÖZ SZOLGÁLATÁÉRT” kitüntetéssel ismerte el. Letenye Város Önkormányzatával 2017-től együttműködési megállapodás is erősíti a partnerséget.

A **Letenyei Települési Értéktár Bizottság** Letenye Város Önkormányzatának Képviselő-testülete hozta létre. A képviselő-testület törvényi felhatalmazás alapján a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár önkormányzati fenntartású közművelődési intézményt bízta meg a települési értéktár létrehozásával és gondozásával, valamint adatainak a megyei értéktárba történő megküldésével.

Letenyei Települési Értéktárba hivatalosan felvett értékek:

- |   |  |
|---|--|
| 1. Szentháromság templom  | 17. Mákvirág Citerazenekar                         |
| 2. Szapáry-Andrássy Kastély   | 18. Szabó Katalin festő, grafikus munkássága       |
| 3. Ősi Platán   | 19. Vertericsné Horváth Katy festő munkássága      |
| 4. Szapáry-Andrássy kastély parkja  | 20. Végh Erika festő munkássága                    |
| 5. Kossuth emlékoszlop  | 21. Kamarás Klára költő munkássága                 |
| 6. „Fejezetek Letenye történetéből” helytörténet gyűjtemény                 | 22. Rada Gyula költő munkássága                    |
| 7. Boronapince  | 23. Rózsás Sándorné költő munkássága               |
| 8. Mura Menti Tájvédelmi Körzet   | 24. Szalai Román költő munkássága                  |
| 9. MAKONA Bibliotéka  | 25. Rimai-Skoda Edina költő munkássága             |
| 10. Keszei Sándorné „A népművészet Mestere” munkássága                      | 26. Dömökné Iván Mária néprajzi munkássága         |
| 11. Bedi László Népi Iparművész munkássága                                  | 27. Sztojgó Ilona roma nyelvi munkássága           |
| 12. Boa Endre Népi Iparművész munkássága                                    | 28. Tóth Oszkár helytörténet író munkássága        |
| 13. Stefán Vincéné népművész munkássága                                     | 29. Pusztai Ferenc helytörténet kutató munkássága  |
| 14. Párosító szerelem meséje üvegmozaik – Kustár Zsuzsa iparművész alkotása | 30. Vox Varietas Kamarakórus                       |
| 15. Letenyei Plébánia Hivatal   | 31. Mura Menti Napok                               |
| 16. Timár Zoltán TiZo op-art alkotó munkássága                              | 32. Kalivoda Kata grafikus, festőművész munkássága |
|   | 33. Fáma Háza                                      |

A **Szőlő- és Gyümölcstermesztők Egyesülete** elsősorban a borünnephez kötődő rendezvényeket szervez évről-évre a borbarátok részére. Évente kerül megrendezésre a Helyi



Borbírálat, amelynek keretében kiválasztják a város borát is. Az egyesület részt vesz, illetve közreműködik a Vince napi pincebejárás, a boros gazdák szüret előtti találkozója, a Mura Menti Napok, a Márton napi bormustra és borszentelés, a János napi boráldás és szentelés, valamint a boros esték rendezésében.

A *Most vagy Soha Egyesület* a Béci-hegyi búcsúk szervezésével vesz részt a város kulturális életének színesítésében. A búcsúnapokra minden évben jeles művészeket hívnak meg, vendégül látták már többek között Sebestyén Márta népdalénekest, a Magyar Állami Népi Együttest, Berecz András Kossuth díjas énekes, mesemondó előadóművészt, a Vujicsics Együttest.

## VII. Letenye közművelődési és kulturális kínálata

Letenye közművelődésében, kulturális életében meghatározó szerepe van azoknak a hagyományos programoknak és rendezvényeknek, amelyek a különböző korosztályi csoportok és társadalmi rétegek megszólításával vonják be a lakosságot a város szellemi körforgásába.

A programok, rendezvények megszervezésében és lebonyolításában a főszerep a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtáré, emellett azonban szervezőként szintén megjelennek az önkormányzat más költségvetési szervei, továbbá a település civil szervezetei.

### *Kiemelkedő városi programok:*

- Magyar Kultúra Napjához kötődő rendezvények
- Vince napi pincebejárás
- Farsangi vígasságok
- Hóvirág Tavasz Művészeti Fesztivál
- József Attila járási versmondó verseny
- Letenyei Majális
- Kastélyparki Gyermekparti
- Séta Téri Zenés Esték
- Mura Menti napok
- Béci-hegyi búcsú
- Ars Sacra Fesztivál letenyei programjai
- Platán Őszi Fesztivál
- Márton napi lámpásjárás
- Adventi gyertyagyújtás
- Vox Varietas Kamarakórus és a Letenyei Andrassy Gyula Általános Iskola énekkarának karácsonyi hangversenye a Szentháromság-templomban

A fentebb felsorolt nagyobb rendezvények mellett számos más, különböző tematikájú és közönségű program is van városunkban, amelyeket a továbbiakban is biztosítani kell.



## **VIII. Fejlesztési irányelvek, jövőkép**

A kultúrát nem elégséges megőrizni, hanem azt folyamatosan fejleszteni és gazdagítani kell. Ennek keretében Letenye Város Önkormányzatának olyan rövid és hosszabb távra szóló célokat kell kitűznie, amelyek hozzájárulnak a már jelenleg is létező jó gyakorlatok továbbviteléhez és a javítandó területek fejlesztéséhez. Számos feladat vár a városra:

Egyik legfontosabb feladat, hogy a közművelődés eszközeivel is támogatni kell a város lakosságmegtartó szerepének növelését. Ennek során lehetővé kell tenni, hogy a kultúra értékeihez való hozzájutás minél szélesebb körben biztosított legyen. Fontos, hogy az ehhez szükséges információáramlás / tájékoztatás hozzáférhető és figyelemfelhívó legyen mindenki számára.

A településen élők igényeinek kielégítése, komfortérzetének, lokálpatriotizmusának erősítése minden korosztály, különös tekintettel a gyermekek és az ifjúság művelődésére. Törekedni kell arra, hogy minél korábbi életkorban kialakuljon a kultúra iránti fogékonyság. A könyvtárismereti versenyek, irodalmi pályázatok és vetélkedők, a művelődési és művészeti programok egyre jobban ösztönzik a gyermekeket és fiatalokat arra, hogy aktív igénybevevői legyenek a közművelődési szolgáltatásoknak. Keresni kell a módszereket a középiskolások megszólítására, a Z generáció bevonására a kulturális életbe.

Folyamatos feladat a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár, valamint az önkormányzati tulajdonú közösségi színterek tárgyi- technikai felszereltségének szükség szerinti bővítése, fejlesztése.

Átgondolt, helyzetelemzésre és igényekre épülő programkínálat megteremtése a napi programok és a nagyrendezvények esetében is.

Nemzeti ünnepeink méltó módon, a lakosság minél szélesebb körének bevonásával történő megünneplése.

Letenye város kulturális életében az önkormányzatnak egyik fontos feladata a helyi közművelődési tevékenységek anyagi eszközökkel történő támogatása. Ennek megfelelően az általa fenntartott intézményt és a közművelődési feladatot ellátó egyesületeket támogatja elsősorban, hiszen a kulturális feladatok megoldásában főleg ezekre támaszkodhat.

A kialakult szakmai kapcsolatokat és a település nemzetközi kapcsolatait intenzívebben kell felhasználni a közművelődés területén tevékenykedő művészeti csoportok tapasztalatszerzése érdekében különös tekintettel az ifjúsági csoportok szereplési lehetőségeinek gyarapítására. A testvérvárosi kapcsolatok ápolása, esetleges kibővítése, a település jó hírnevének öregbítése országhatárainkon belül és kívül ugyancsak fontos feladat.

Folytatni és támogatni kell a helyismereti együttműködést is, azon belül a helyi kulturális örökség megmentését, feldolgozását, elérhetővé tételét.



Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a pályázati lehetőségek kiaknázására, illetve a kultúra „menedzselésére”, azaz a megfelelő reklámra, a szponzori támogatások kihasználására, a civil szféra és a magántőke bevonására - mind a személyi, mind az anyagi oldal vonatkozásában.

El kell érni, hogy az idegenforgalmi beruházásainkkal párhuzamosan a turisztikai szolgáltatásokhoz kapcsolódó kulturális, szórakoztatási igényeket mind teljesebb körben, minél magasabb színvonalon ki tudjuk elégíteni. Feladat a település turizmusának fellendítése is a vonzó kulturális kínálat által. Ehhez természetesen elengedhetetlen a turizmus és a közművelődés helyi szereplőinek együttműködése. Fontos, hogy a szereplők által szervezett rendezvények összehangoltságát biztosítsuk, a közös nagyrendezvények megvalósításában pedig valamennyi szervezet egymást kiegészítve, megfelelő koordináció mellett vegyen részt. Feladat tehát, hogy a közművelődési élet fontosabb szereplői egy munkacsoport keretében – legalább évente egy alkalommal - folytassanak egyeztető megbeszélést a tervezett programokról és tevékenységük összehangolásáról – mindezt önkormányzati kontroll/koordináció bevonásával. A turizmusfejlesztés érdekében fontos továbbá az ÉKKÖV Kft. által üzemeltett Turisztikai Iroda tartalommal, funkcióval való megtöltése.

A kulturális programok terén a Letenyén élő valamennyi nemzetiség kapjon nagyobb szerepet.

A magyar kultúra népszerűsítése vonatkozásában új tematikus programok szervezése (Magyar Népviselet Napja, Tánc Világnapja, stb.), amelyek keretében színvonalas előadók és csoportok részvételével lehetne kedvet csinálni a magyar kultúrához.

A nemzeti digitális kultúra rendszerének és tartalmának létrehozásával új lehetőségek nyílnak meg a közművelődés fejlesztése számára, ami kiszélesíti a közművelődési rendszer számára korábban rendelkezésre álló lehetőségeket, a számítástechnika és informatika eszközeivel költség-hatékony és igen sok embert elérő szakterületi fejlesztésekre nyílik lehetőség. Településünkön is létjogosultsága van a város kulturális értékei digitális formában való megjelenítésének, archiválásának, az ezirányú törekvések támogatásának. Előremutató a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár azon szándéka, hogy a veszélyhelyzet idején bevezetett, a virtuális térben megvalósított jó gyakorlatokat a jövőben is folytatni kívánják, mint például a könyvfutár szolgálat.

A célok, feladatok tükrében megfogalmazhatók rövidebb és hosszabb távú fejlesztési irányelvek is.

#### ***Rövidtávú fejlesztési irányelvek (1-2 év):***

- a lakosság érdeklődésének és igényének felkeltése a település kulturális rendezvényei iránt;
- generációkat összekötő rendezvények és programok szervezése;
- a Letenyei Települési Értéktár Bizottság részéről a helyi, a megyei és az országos értéktárakba történő javaslatokhoz kötődő eljárások lebonyolítása;
- a civil szervezetek és egyéb szerveződések tevékenységének összehangolása a programok, rendezvények minél eredményesebb lebonyolítása érdekében;



- Kulturális Fórum összehívása évente legalább egyszer (például éves rendezvényterv összeállításakor);
- a könyvtár állománygyarapító munkája érdekében a könyvbeszerzési keret – legalább az éves inflációt követő – emelése.

#### ***Közép- és hosszútávú fejlesztési irányelvek (3-5 év):***

- a Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár felújításának folytatása, újabb beruházásokkal infrastruktúrájának, működési feltételeinek, tárgyi-technikai felszereltségének javítása;
- felnőttoktatási programok, a helyben lakók életesélyét elősegítő tanfolyamok, szakkörök, át- és továbbképzések, prevenciók, mentálhigiénés programok, természet- és környezetvédelmi ismeretterjesztéssel kapcsolatos rendezvények kidolgozása és lebonyolítása, a Mura menti régió felnőttképzési centrum szerepkör erősítése;
- a turisták és a településen eltöltött vendégéjszakák számának növelése, a Turisztikai Iroda tartalommal való megtöltése;
- a kézműipari termékek és népművészeti alkotások, szolgáltatások terjesztésének elősegítése;
- a településen élő, alkotó művészek, szervezetek, intézmények, egyesületek kezdeményezéseinek támogatása, újak meghonosítása;
- könyvtári állomány gyarapítása, figyelembe véve az olvasói igényeket;
- egyes rendezvények (pl. ismeretterjesztő előadások, kiállítás megnyitók) felvétele digitális adathordozókra és a digitalizált anyagok megosztása pl. honlapon, facebookon;
- kábeltelevízió profiljának bővítése szerkesztett helyi adásokkal, Városi Televízió kialakítása;
- pályázati források folyamatos kiaknázása;
- szabadtéri rendezvényter kialakítása (például: Kossuth utcai iskola udvarán);
- többfunkciós rendezvénycsarnok (sportcsarnok) építése.

### **IX. Záró gondolatok**

Letenye Város Önkormányzatának kiemelt célja a település kultúrájának, közös örökségének megóvása és ápolása, szűkebb és tágabb értelemben vett közösségei részére a művelődés feltételeinek megteremtése. Fontosnak tartja a kulturális és közművelődési eredmények megőrzését, fejlesztését. Lehetővé teszi, hogy a közművelődés, mint szélesebb réteget érintő közügy az önkormányzati feladatok között ténylegesen megjelenjen és megvalósulhasson.

A közművelődési koncepció elfogadásával az önkormányzat arra törekszik, hogy a város kulturális életét az általa meghatározott irányelvek révén folyamatosan fejlessze. A fejlődés adja ugyanis annak biztosítékát, hogy településünk nem csupán egymás mellett élő lakosok csoportjává, hanem valódi, kultúrája által is meghatározott valódi közösségé válik.

Letenye, 2023. ....

Farkas Szilárd  
polgármester



**Záradék:**

Letenye Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Letenye Város Önkormányzata 2024-2026 időszakra szóló közművelődési koncepcióját a(z) ...../2023. ( .....) önkormányzati határozatával elfogadta.

Dr. Hámori Nóra  
jegyző